

Nr 135

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av överenskommelse mellan Sveriges regering och De Socialistiska Rådsrepublikernas Unions regering om utförande av beskickningsanläggningar i Moskva och Stockholm; given Stockholms slott den 28 mars 1958.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden denna dag, begära riksdagens godkännande av en den 27 mars 1958 mellan Sverige och Sovjetunionen träffad överenskommelse.

GUSTAF ADOLF

Östen Undén

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att riksdagen måtte godkänna en i Moskva den 27 mars 1958 undertecknad överenskommelse, enligt vilken svenska och sovjetiska regeringarna åtagit sig att åt varandra utföra beskickningsanläggningar i respektive huvudstäder.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 mars 1958.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler ministern för utrikes ärendena *fråga angående godkännande av överenskommelse jämte därtill hörande handlingar mellan Sveriges regering och De Socialistiska Rådsrepublikernas Unions regering om utförande av beskickningsanläggningar i Moskva och Stockholm* och anför därvid följande.

I statsverkspropositionen till 1958 års riksdag (bil. 24, s. 2) har behov anmälts av såväl nya kanslilokaler som personalbostäder för beskickningen i Moskva. Då motsvarande behov, d. v. s. av ny beskickningsanläggning i Stockholm, föreligger från sovjetisk sida, har svenska och sovjetiska regeringarna låtit utarbeta ett förslag till överenskommelse, innebärande åtagande att utbyta tomter och å desamma åt varandra utföra beskickningsanläggningar. Sedan förslaget godkänts av Kungl. Maj:t den 14 mars 1958, undertecknades överenskommelsen i Moskva den 27 i samma månad. Densamma torde, jämte därtill hörande tomtkartor och redogörelse för ekonomisk avräkning, få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende (bil. I).

Överenskommelsen innehåller i huvudsak följande.

Tomter. Sovjetunionens regering upplåter med ständig nyttjanderätt för Sveriges beskickningsanläggning i Moskva en tomt vid Vorobjov-chaussén mellan 3:e och 5:e Vorobjov-passagera med en yta av 21 000 m².

Sveriges regering upplåter med ständig nyttjanderätt för Sovjetunionens beskickningsanläggning i Stockholm en tomt inom stadsdelen Marieberg med en yta av 21 000 m².

Byggnader m. m. Sovjetunionens regering åtager sig att utföra en beskickningsanläggning för Sverige i Moskva enligt ritningar och beskrivningar, som upprättats eller godkänts från svensk sida. Denna anläggning skall vara Sveriges egendom.

Sveriges regering åtager sig att utföra en beskickningsanläggning för Sovjetunionen i Stockholm enligt ritningar och beskrivningar, som upprättats eller godkänts från sovjetisk sida. Denna anläggning skall vara Sovjetunionens egendom.

Parterna äger rätt att tullfritt införa material och utrustning för anläggningarna. Kostnaden för inköp och transport av dylikt material skall erläggas av den part, för vars räkning anläggningen utföres. Parterna äger dessutom rätt att för montering av från respektive land levererat material använda egna arbetsledare och specialarbetare.

Avräkning. Kostnaderna för den svenska beskickningsanläggningen i Moskva bestrides av Sovjetunionen med undantag likväl för de kostnader, som användandet av svenskt material och svensk arbetskraft medför. Kostnaderna för den sovjetiska beskickningsanläggningen i Stockholm bestrides på motsvarande sätt av Sverige med samma undantag som för den svenska anläggningen i Moskva.

Enär Sovjetunionens anläggning i Stockholm förväntas bli betydligt större än Sveriges anläggning i Moskva, skall kostnaderna avräknas enligt en särskild metod. Detta förfarande innebär i korthet, att Sveriges anläggning i Moskva kommer att kosta statsverket lika mycket, som om den hade uppförts i Stockholm.

Den mellanskillnad, som uppkommer genom att den sovjetiska anläggningen förutsättes bli större än den svenska anläggningen i Moskva, förskottas av Sverige, som emellertid gottgöres genom delbetalningar av Sovjetunionen under arbetets gång i fyra lika rater.

Kostnaderna för den planerade svenska beskickningsanläggningen i Moskva kan för närvarande endast beräknas inom vida gränser. De kalkyler, som uppgjorts härom, torde få tillhandahållas vederbörande utskott.

Tomterna, å vilka anläggningarna utföres, bytes mot varandra utan kostnad för någondera parten.

Twist. Twist rörande tolkning eller tillämpning av överenskommelsen, vilken icke kan lösas genom förhandlingar mellan de byggande myndigheterna, skall hänskjutas till avgörande på diplomatisk väg.

Det förutsättes, att utförandet av anläggningarna i Moskva och Stockholm bedrivs i möjligaste mån parallellt. För projekteringsarbetet har därvid anslagits en tid av högst två år. För själva byggnadsarbetena, vilka således förutses kunna påbörjas mot slutet av budgetåret 1959/60, har även beräknats en tid av två år. Den totala projekterings- och byggnadstiden uppskattas följaktligen till högst fyra år. De för anläggningarna avsedda tomterna upplåtes, så snart de erfordras för byggnadsarbetenas påbörjande.

Beträffande den för den sovjetiska ambassadanläggningen i Stockholm å Marieberg avsedda tomten pågår förhandlingar mellan den av Kungl. Maj:tt tillsatta markdelegationen och Stockholms stad om ändrad stadsplan och vissa markbyten. Dessa förhandlingar har skett parallellt med förhandlingarna mellan svenska och sovjetiska regeringarna samt beräknas enligt från markdelegationen inhämtad uppgift bli slutförda inom sådan tid, att tomten å Marieberg blir disponibel för ändamålet inom den i överenskommelsen förutsatta tiden.

Överenskommelsen skall ratificeras under de förutsättningar, som föreskrives i Sveriges och Sovjetunionens respektive lagar. Den träder i kraft den dag, då utväxling av ratifikationshandlingarna sker.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att godkänna överenskommelsen den 27 mars 1958 mellan Sverige och Sovjetunionen.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Lennart Myrsten

Bilaga I

Överenskommelse

mellan Sveriges regering och De Socialistiska Rådsrepublikernas Unions (Sovjetunionens) regering om utförande av beskickningsanläggningar i Moskva och Stockholm.

I samband med att Sovjetunionens regering förklarar sig villig att utföra en beskickningsanläggning för Sverige i Moskva och Sveriges regering förklarar sig villig att utföra en beskickningsanläggning för Sovjetunionen i Stockholm, ha parterna överenskommit om följande.

Artikel 1.

1. Sovjetunionens regering upplåter med ständig nyttjanderätt för Sveriges beskickningsanläggning i Moskva en tomt vid Vorobjov-chaussén mellan 3:e och 5:e Vorobjov-passagerna, med en yta av 21 000 m² i enlighet med bifogade karta över tomten (Bilaga A¹).

2. Sveriges regering upplåter med ständig nyttjanderätt för Sovjetunionens beskickningsanläggning i Stockholm en tomt i stadsdelen Marieberg med en yta av 21 000 m² i enlighet med bifogade karta över tomten (Bilaga B¹).

3. De i punkterna 1 och 2 av denna artikel nämnda tomterna upplåtas utan erläggande av ersättning, skatter eller andra avgifter men utan rätt att utan den andra partens medgivande utöka, upplåta eller sälja de på tomterna utförda anläggningarna.

Artikel 2.

1. Sovjetunionens regering förklarar sig villig att utföra beskickningsanläggning för Sverige i Moskva enligt ritningar och beskrivningar, som upprättats eller godkänts från svensk sida. Denna anläggning skall vara Sveriges egendom.

2. Sveriges beskickningsanläggning i Moskva skall utföras genom Överstyrelsens för byggande av bostäder och allmänna byggnader i Staden Moskva vid Moskvas Arbetandes Deputeraderåd försorg enligt närmare överenskommelse med den svenska parten.

3. Sveriges regering förklarar sig villig att utföra beskickningsanläggning för Sovjetunionen i Stockholm enligt ritningar och beskrivningar, som upprättats eller godkänts från sovjetisk sida. Denna anläggning skall vara Sovjetunionens egendom.

4. Sovjetunionens beskickningsanläggning i Stockholm skall utföras genom Kungl. byggnadsstyrelsens försorg enligt närmare överenskommelse med den sovjetiska parten.

5. Tomterna upplåtas, så snart de erfordras för utförande av anläggningarna. De skola vid upplåtelsen vara fria från gravationer, bebyggelse och underjordiska anläggningar. Vederbörande part förbinder sig att utan särskild kostnad för den andra parten till tomtgränsen framdraga erforderliga

¹ Ej bilagd denna proposition.

gator jämte ledningar för vatten, avlopp, gas, elektricitet och telefon. Det slutliga överlämnandet av tomterna skall ske samtidigt med att byggnaderna överlämnas.

Artikel 3.

1. I arbetet med beskickningsanläggningarna ingår tomternas iordningställande på ett förstklassigt sätt och förseende med alla erforderliga ledningar inom tomtgränserna i enlighet med fastställda ritningar och beskrivningar.

2. I parternas förpliktelser ingår icke anskaffande av möbler och annan lös inredning, inklusive belysningsarmatur.

Artikel 4.

1. Skissförslag jämte kortfattad beskrivning för anläggningarna skola av parterna framläggas snarast möjligt och senast fem månader efter ikraftträdandet av denna överenskommelse.

2. Skissförslagen och beskrivningarna skola godkännas av parterna. Samtidigt skola parterna närmare precisera och godkänna en tidplan, enligt vilken projektering och utförande av anläggningarna i Moskva och Stockholm i möjligaste mån skola bedrivas parallellt. Den totala projekteringstiden för anläggningarna må icke överskrida två år.

Artikel 5.

1. På grundval av från den svenska parten tillhandahållna ritningar och beskrivningar upprättar den sovjetiska parten alla erforderliga arbets- och detaljritningar samt beskrivningar för alla byggnadsarbeten, övriga tekniska anläggningar samt tomtens iordningställande, som skola utföras genom den sovjetiska partens försorg för den svenska beskickningsanläggningen i Moskva.

2. Likaså upprättar den svenska parten, på grundval av från den sovjetiska parten tillhandahållna ritningar och beskrivningar, alla erforderliga arbets- och detaljritningar samt beskrivningar för alla byggnadsarbeten, övriga tekniska anläggningar samt tomtens iordningställande, som skola utföras genom den svenska partens försorg för den sovjetiska beskickningsanläggningen i Stockholm.

3. Genom den sovjetiska partens försorg utföres geoteknisk undersökning och ytavvägning av tomten i Moskva.

4. Likaså utföres genom den svenska partens försorg geoteknisk undersökning och ytavvägning av tomten i Stockholm.

5. Alla ritningar och beskrivningar skola före arbetenas påbörjande godkännas av den andra parten.

Artikel 6.

1. Kostnadsberäkningar för projektering och utförande av Sveriges beskickningsanläggning i Moskva och Sovjetunionens beskickningsanläggning i Stockholm skola — efter godkännandet av samtliga ritningar, beskrivningar och övriga handlingar, som erfordras för alla till anläggningen hörande arbeten — verkställas av en expertkommission, i vilken vardera parten utser sina representanter.

2. Kostnadsberäkningarna skola godkännas av parterna.

Artikel 7.

1. Ekonomisk avräkning på grundval av de i artikel 6 omnämnda kostnadsberäkningarna skall ske enligt den metod, som närmare framgår av en till detta avtal fogad redogörelse (Bilaga C).

2. Avräkningen skall vara slutförd, innan utförandet av anläggningarna påbörjas.

3. Överenskommen ändring av godkända ritningar eller beskrivningar, som påverkar kostnadsberäkningen skall, därest någondera parten så påyrkar, medföra ändring av den ekonomiska avräkningen.

Artikel 8.

Om avräkningsförfarandet utvisar kostnadsskillnad för utförandet av beskickningsanläggningarna, skall densamma efter arbetenas påbörjande utbetalas till den part, som äger uppbära skillnaden i fyra lika rater intill 90 procent av nämnda skillnad under förutsättning att arbetena utförts enligt av parterna överenskommen plan. Återstoden utbetalas senast tre månader efter det att arbetena slutförts samt anläggningarna slutbesiktigats och godkänts. Inbetalningar skola ske på de clearingkonton, som öppnats enligt överenskommelse den 7 september 1940 rörande varuutbyte och betalningar mellan Sverige och Sovjetunionen.

Artikel 9.

Parterna äga rätt att tullfritt införa material och utrustning för anläggningarna. Kostnaden för inköp och transport av dylikt material skall erläggas av den part, för vars räkning anläggningen utföres. Förteckning över material och utrustning, som kommer att införas, skall av parterna granskas och fastställas vid godkännandet av samtliga ritningar, beskrivningar och övriga handlingar, som erfordras för alla till beskickningsanläggningen hörande arbeten.

Artikel 10.

Anläggningarna skola utföras på ett förstklassigt sätt i enlighet med fastställda ritningar och beskrivningar, så att de framtida underhållskostnaderna bli så låga som möjligt. Parterna ha rätt att kontrollera arbetenas utförande och påfordra ändring, om arbetet icke utföres eller utförts i fullgod kvalitet. Vederbörande part skall garantera arbetets goda bestånd under en tid av två år och utan kostnad för den andra parten under denna tid utföra alla erforderliga reparationer och underhållsarbeten, som orsakas av dåligt material eller illa utfört arbete.

Artikel 11.

1. För att övervaka projekteringen och byggnadsarbetena och för att lösa alla härmed sammanhängande frågor utser den svenska parten egna representanter i Moskva och den sovjetiska parten egna representanter i Stockholm.

2. Parterna äga dessutom rätt att för montering av inredning och för användning av material, som levererats från respektive land, använda egna arbetsledare och specialarbetare till ett antal av 15 personer, varvid högst 10 personer samtidigt må vistas i landet.

Artikel 12.

Sedan anläggningarna färdigställda, skola de vid slutbesiktning godkännas av den blivande ägaren. Tomterna och beskickningsanläggningarna i Moskva och Stockholm skola därefter samtidigt överlämnas till den svenska respektive sovjetiska parten.

Artikel 13.

Vid anläggningarnas projektering och utförande samt vid leveranser av material och utbyte av kontrollanter och andra specialister förutsättes att parterna på allt sätt underlätta varandras arbete, så att arbetena kunna genomföras smidigt och utan onödigt dröjsmål.

Artikel 14.

Meningsskiljaktighet rörande tolkningen eller tillämpningen av denna överenskommelse, som icke kan regleras mellan de i artikel 2, punkterna 2 och 4, angivna myndigheterna, skall lösas på diplomatisk väg.

Artikel 15.

Förevarande överenskommelse skall ratificeras under de förutsättningar, som föreskrivas i Sveriges och Sovjetunionens respektive lagar. Den skall träda i kraft den dag ratifikationshandlingarna utväxlas, vilket skall äga rum i Moskva så snart ske kan.

Undertecknat i Moskva den 27 mars 1958 i fyra exemplar, två exemplar vardera på svenska och ryska språken, vilka båda texter skola äga lika vitsord.

För Sveriges Regering:

Rolf Sohlman

För De Socialistiska Rådsrepublikernas Unions Regering:

A. Zacharov

Bilaga C

I enlighet med artiklarna 6 och 7 i överenskommelsen mellan Sveriges regering och De Socialistiska Rådsrepublikernas Unions regering om utförande av beskickningsanläggningar i Moskva och Stockholm sker ekonomisk avräkning mellan parterna enligt följande grunder.

I överensstämmelse med fastställda tekniska projekt upprätta de svenska och sovjetiska parterna kostnadsberäkningar för utförande av beskickningsanläggningarna.

a) Den svenska parten upprättar kostnadsberäkningar för två beskickningsanläggningar (en i Moskva och en i Stockholm) räknat i svenska kronor enligt de priser, som äro gängse i Sverige;

b) den sovjetiska parten upprättar likaledes kostnadsberäkningar för två beskickningsanläggningar (en i Stockholm och en i Moskva) räknat i rubel enligt de priser, som äro gängse i Sovjetunionen.

Efter upprättandet av kostnadsberäkningarna skola båda parter utväxla nämnda handlingar i syfte att precisera metoderna för beräkningarnas sammanställande och för att komma överens om de definitiva byggnadskostnaderna.

För att därefter åstadkomma slutgiltig avräkning mellan parterna utföres en jämförelse av byggnadskostnaderna enligt följande metod:

P_m — överenskommen beräknad kostnad i rubel för Sveriges beskickningsanläggning i Moskva,

P_s — överenskommen beräknad kostnad i rubel för Sovjetunionens beskickningsanläggning i Stockholm,

$P_{m'}$ — överenskommen beräknad kostnad i svenska kronor för Sveriges beskickningsanläggning i Moskva,

$P_{s'}$ — överenskommen beräknad kostnad i svenska kronor för Sovjetunionens beskickningsanläggning i Stockholm.

1. Om det visar sig att $P_m = P_s$ och $P_{m'} = P_{s'}$, så skola parternas utgifter ömsesidigt kompensera varandra och inga utbetalningar göras dem emellan.

2. Om det visar sig att $P_m > P_s$ och $P_{m'} > P_{s'}$, samt $\frac{P_m}{P_s} = \frac{P_{m'}}{P_{s'}}$, så skall den svenska parten till sovjetparten betala hela mellanskillnaden i svenska kronor enligt den sovjetiska kostnadsberäkningen i rubel.

Omräkningen i svenska kronor sker enligt rubelns officiella kurs den dag, då byggnaden i Moskva togs i bruk.

3. Om det visar sig att $P_m < P_s$ och $P_{m'} < P_{s'}$, samt $\frac{P_m}{P_s} = \frac{P_{m'}}{P_{s'}}$, så skall den sovjetiska parten till den svenska parten i svenska kronor betala hela mellanskillnaden enligt den svenska kostnadsberäkningen i kronor.

4. Om det visar sig att $P_m < P_s$ och $P_{m'} < P_{s'}$, men $\frac{P_m}{P_s} \neq \frac{P_{m'}}{P_{s'}}$, tillämpas medeltalet mellan den sovjetiska och den svenska kostnadsberäkningens procentuella skillnader, varefter ersättning lämnas enligt punkt 3.

Exempelvis:

$$P_s = 5\,000\,000 \text{ rubel}$$

$$P_m = 4\,500\,000 \text{ rubel}$$

$$\text{Förhöjningsprocenten utgör } \frac{5\,000\,000 - 4\,500\,000}{4\,500\,000} \times 100 = 11,1 \%$$

$$P_{s'} = 3\,500\,000 \text{ svenska kronor}$$

$$P_{m'} = 3\,200\,000 \text{ svenska kronor}$$

$$\text{Förhöjningsprocenten utgör } \frac{3\,500\,000 - 3\,200\,000}{3\,200\,000} \times 100 = 9,4 \%$$

Medelprocenten för det överskjutande beloppet blir då:

$$\frac{11,1 + 9,4}{2} = 10,2 \%$$

Då kostnaderna för den sovjetiska beskickningsanläggningen i Stockholm visat sig vara högre än kostnaderna för den svenska beskickningsanläggningen i Moskva, förfares enligt punkt 3 och den sovjetiska parten blir skyldig att betala den svenska parten följande summa i svenska kronor:

$$\frac{3\,200\,000}{100} \times 10,2 = 326\,400 \text{ svenska kronor}$$